

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5To/99/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318010688
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2318010688.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci obžalovanej A. A. B., pre prečin usmrtenia podľa § 149 odsek 1, odsek 2 písmeno a), písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno h) Trestného zákona a § 139 písmeno a) Trestného zákona, o odvolaní prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 24.6.2022, č.k. 2T/42/2018-327, na verejnom zasadnutí konanom dňa 2.3.2023 takto

rozhodol:

I. Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušuje sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

II. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovaná

A. A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX v E., bytom E., F. XXXX/X
odsudzuje:

Podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona a § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 2 (dva) roky.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa obžalovanej výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odkladá.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona sa obžalovanej určuje skúšobná doba v trvaní 1 (jeden) rok.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Galanta rozsudkom zo dňa 24.6.2022, č.k. 2T/42/2018-327 uznal obžalovanú A. A. B. za vinnú, že

dňa 11. júla 2017 v čase okolo 16:45 hod. v obci G. v rodinnom dome č. XXX počas toho ako v interiéri rodinného domu telefonovala v čase od 16:45 hod. s dĺžkou trvania hovoru 1 min. a 49 sek. a potom, čo v čase od 16:47 hod. v dĺžke 30 min a 3 sekundy, stratila zo svojho dosahu a dohľadu maloletého syna A., nar. XX.XX.XXXX, ktorý sa najprv hral pri nej v interiéri domu, načo následne vyšiel na terasu, kde sa hral so svojím starším súrodencom, kedy ho mala vo svojom dohľade, po čom sa presunul k bazénu v zadnej časti dvora, kde po bielom rebríku s dvoma modrými schodmi, ktorý z bazéna nebol vybratý, vošiel do bazéna a spadol do vody, kde bol následne nájdený A. A. B., pričom malol. A. sa v čase o 17:10 hod. udusil utopením, čím svojím konaním zanedbala sústavnú a dôslednú starostlivosť o zdravie a život malol. A. a teda zanedbala a hrubo porušila svoje povinnosti, vyplývajúce z ustanovenia § 28 ods. 1 písm. a) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, teda inému z nebanlivosti spôsobila smrť, pričom čin spáchala závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej jej podľa zákona, čím spáchala prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zákona.

Za to jej súd prvého stupňa uložil podľa § 149 odsek 2 Trestného zákona, zistiac poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno j) Trestného zákona a nezistiac priťažujúcu okolnosť podľa § 37 Trestného zákona, s použitím § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona a § 56 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona peňažný trest vo výmere 200 (dvesto) €. Podľa § 57 odsek 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu bol úmyselne zmarený, súd prvého stupňa ustanovil náhradný trest odňatia slobody v trvaní 2 (dva) mesiace.

2. Proti tomuto rozsudku podal priamo na hlavnom pojednávaní, ihneď po jeho vyhlásení, prokurátor odvolanie, a to do výroku o treste v neprospech obžalovanej.

3. Podané odvolanie prokurátor odôvodnil podaním zo dňa 03.08.2022, v ktorom uviedol nasledovné (skrátene):

3.1. Súdom prvého stupňa uložený trest považuje za neprimerane mierny.

3.2. S poukazom na § 34 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4 Trestného zákona má za to, že tento postup súdu a jeho právna argumentácia neboli správne, nakoľko vykonaným dokazovaním bolo preukázané nielen to, že obžalovaná min. 10 minút nemala svoje malinké dieťa pod dohľadom (lebo v interiéri rodinného domu telefonovala), ale ako rodič nevykonala všetky bezpečnostné opatrenia vedúce k tomu, aby zabránila svojmu 2-ročnému dieťaťu voľný prístup k bazénu s vodou, do ktorého dieťa v nestráženej chvíli spadlo a došlo k jeho uduseniu utopením. Obžalovaná teda v súvislosti so spáchaným skutkom zanedbala a tým porušila dôležitú povinnosť uloženú jej ako rodičovi podľa zákona o rodine, a to sústavne a najmä dôsledne sa starať o zdravie svojho dieťaťa. Obžalovaná ako matka dvoch detí (druhé dieťa už bolo v čase spáchania skutku vo veku 7 rokov) a súčasne ako osoba pracujúca s deťmi v školstve musela poznať správanie sa maloletých detí a obzvlášť maloletého A. B. (vlastného dieťaťa) a tiež ako dospelý racionálne a kriticky mysliaci človek musela vedieť aké následky má utopenie. Tak musela vedieť, že svojím nedbanlivostným konaním (nevenovaním pozornosti nad maloletým A. B., jeho vzdialenie sa z jej dosahu a dohľadu) môže spôsobiť smrť maloletého A. B. jeho prípadným utopením, ale spoliehala sa, že k takémuto následku nepríde, aj napriek tomu, že rebrík z bazéna nevybrala, čo bol tiež jeden z dôvodov, pre ktorý prišlo k utopeniu maloletého A. B.

3.3. Ďalej má za to, že obžalovanej nie je možné priznať poľahčujúcu okolnosť podľa § 37 písmeno l) Trestného zákona, ako to vo svojom odsudzujúcom rozsudku správne konštatoval aj prvostupňový súd. Obžalovaná sa ku spáchaniu skutku nepriznala, svoj čin úprimne neofutovala. Skutočnosť, že obžalovaná neprejavila žiadnu snahu po náprave a zároveň považuje za zarážajúce, že celá vina na nešťastí je pripísaná len jej ako matke, pričom podľa jej názoru vôbec nebola prihliadnutá na skutočnosť, že sa o výchove svojich maloletých synov starala sama v spojení s faktom, že predmetným prečinom bol spôsobený nenapraviteľný následok - smrť dieťaťa, jednoznačne vylučuje uloženie peňažného trestu ako primeraného trestu. Samotná výmera peňažného trestu - 200,- EUR sa vzhľadom na vzniknutý a nenapraviteľný následok, javí ako skutočne neprimerane nízky trest.

3.4. Z uvedených dôvodov navrhuje, aby Krajský súd Trnava v zmysle ustanovenia § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a aby v zmysle ustanovenia § 322 ods. 3 Trestného poriadku obžalovanej uložil primeraný a zákonný trest.

4. K odvolaniu prokurátora sa vyjadrila obžalovaná prostredníctvom svojho obhajcu, podaním zo dňa 30.08.2022, v ktorom uviedla nasledovné (skrátene):

4.1. Poukazuje na to, že z vykonaného dokazovania a svedeckých výpovedí vyplynulo, že obžalovaná sa príkladne starala o obidve svoje deti. V priebehu konania nebolo ničím preukázané tvrdenie uvedené v odôvodnení okresnej prokuratúry, podľa ktorého obžalovaná v súvislosti so skutkom zanedbala a tým porušila dôležitú povinnosť uloženú jej ako rodičovi zo zákona o rodine, a to sústavne a najmä dôsledne sa starať o zdravie svojho dieťaťa. Má za to, že v tomto prípade neobstojí ani odkaz na ustanovenie § 34 ods. 1 Trestného zákona, nakoľko obžalovaná vedie riadny a statočný život, priam úzkostlivo sa stará o svoje dieťa, nie je evidentne daná snaha o jej prevýchovu, bránenie ďalšej trestnej činnosti a pod.

4.2. Má za to, že napadnutý rozsudok je vecne i právne správny a spravodlivý. Navrhuje, aby Krajský súd v Trnave napadnutý rozsudok potvrdil.

5. Na rozhodnutie o odvolaní prokurátora nariadil tunajší súd verejné zasadnutie, ktoré vykonal za prítomnosti obžalovanej, jej obhajcu a prokurátora.

6. Obhajca obžalovanej na verejnom zasadnutí poukázal na to, že obžalovaná sa príkladne starala o deti, príkladne sa stará aj o druhého synčeka. V ten deň, keď došlo k tomuto nešťastiu bola s obidvomi deťmi predtým u lekára, v ten deň, keď sa vrátili od lekára, bol horúci deň, dala dieťa, aby si zaplával. Rozhodnutie o vine, síce bolo konštatované, ovšem aj pri rozhodnutí o vine treba rozlíšiť medzi vedomou a nevedomou nedbanlivosťou. Domnieva sa, že nie je na mieste zdôrazňovať nejakú prevenciu podľa citovaného § 34 ods. 1 Trestného zákona, prevychovávať obžalovanú k tomu, aby sa riadne starala, ona sa riadne stará. Má za to, že trest, ako bol vymeraný Okresným súdom Galanta, neodvolali sa proti

tomu, pretože už veľmi dlho trvá táto záležitosť, obžalovaná sa stará o svoje dieťa a chce pracovať a žiada, aby súd pri rozhodovaní zohľadnil aj tieto skutočnosti. V rámci konečných návrhov prokurátorka navrhla, aby bolo vyhovené odvolaniu Okresnej prokuratúry Galanta a návrhu v ňom obsiahnutom, obhajca obžalovanej poukázal na svoje písomné vyjadrenie a považuje rozsudok za vecne a právne správny a obžalovaná navrhla to, čo uviedol jej obhajca.

7. Podľa § 315 Trestného poriadku o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 316 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku:

1) Odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

3) Odvolací súd zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, ak zistí, že

a) súd rozhodol v nezákonnom zložení,

b) obžalovaný nemal obhajcu, hoci išlo o prípad povinnej obhajoby, alebo

c) hlavné pojednávanie bolo vykonané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,

b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,

c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,

d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,

e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo

f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

8. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd podľa § 315 Trestného poriadku preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 316 Trestného poriadku a zistil, že nie je dôvod na zamietnutie odvolaní v zmysle § 316 ods. 1 Trestného poriadku, ani na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku. Odvolanie podal prokurátor ako oprávnená osoba, v zákonnej lehote a proti výroku o treste, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný. Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a dospel k týmto zisteniam a záverom.

9. V prvom rade je potrebné uviesť, že odvolací súd sa (vzhľadom na odvolanie prokurátora čo do výroku o treste), meritórne zaoberal len preskúmaním napadnutého výroku o treste.

10. Prvostupňový súd u obžalovanej vzhliadol jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno j) Trestného zákona, a teda že obžalovaná viedla pred spáchaním skutku riadny život a nezistil prítomnosť žiadnej priťažujúcej okolnosti. Z dôvodu prevahy poľahčujúcich okolností súd prvého stupňa postupoval podľa § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a znížil hornú hranicu trestnej sadzby uvedenej v osobitnej časti Trestného zákona o jednu tretinu. Po uvedenej zákonnej modifikácii súd prvého stupňa vychádzal z upravenej trestnej sadzby v rozmedzí 2 až 4 roky pre trest odňatia slobody. Povinnosť súdu podľa § 38 odsek 2 Trestného zákona prihliadnúť pri určovaní druhu trestu a jeho výmery na pomer a mieru

závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností sa vzťahuje nielen na prípad ukladania trestu odňatia slobody, ale aj na prípad ukladania iného druhu trestu s odstupňovateľnou zákonom ustanovenou trestnou sadzbou. Ustanovenie § 38 odsek 2, odsek 3 Trestného zákona preto súd prvého stupňa následne aplikoval aj na zákonom ustanovené trestnú sadzbu pri peňažnom treste, kedy po uvedenej zákonnej modifikácii vychádzal z upravenej trestnej sadzby v rozmedzí 160 € až 221 340 €.

11. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že obžalovanej nie je potrebné uložiť trest odňatia slobody, nakoľko účel trestu bude naplnený aj uložením iného druhu trestu, a to trestu peňažného. Súd v rámci určenia druhu trestu a jeho výmery zohľadnil bezúhonný život obžalovanej, ktorá nebol doposiaľ súdne trestaná a nedopustila sa ani žiadneho závažnejšieho priestupku. Napriek skutočnosti, že zo strany obžalovanej neprišlo k vyhláseniu viny v zmysle § 257 Trestného poriadku, pri ukladaní trestu vzal do úvahy aj ňou prejavenuú ľútosť nad stratou dieťaťa (hoci nie v zmysle poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písmeno l) Trestného zákona) na hlavnom pojednávaní. Súd prvého stupňa považoval prokurátorom navrhovaný podmienený trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov za neprimerane prísny a tak aj nedôvodný.

12. Pri ukladaní trestu súd prvého stupňa prihliadol na všetky okolnosti daného prípadu ako aj na skutočnosť, že v predmetnej trestnej veci ide už o štvrtý rozsudok súdu prvého stupňa. Opakované prejednávane danej trestnej veci a znovu prežívanie tragickej udalosti a oživovanie spomienok na ňu spolu s uložením peňažného trestu vo výmere 200,- € považuje súd prvého stupňa za dostatočné. Takto uložený trest považuje za primeraný a spravodlivý aj s poukazom na potrebu individuálnej i generálnej prevencie a ochranu spoločnosti a má za to, že ním bude dôsledne naplnený účel trestu, teda represia vo vzťahu k páchatelovi a tiež prevencia vo vzťahu k spoločnosti.

13. Čo sa týka ochrany spoločnosti pred obžalovanou súd prvého stupňa má za to, že v prejednávanej trestnej veci nemožno hovoriť o ochrane spoločnosti pred páchatelom v pravom slova zmysle, trestný čin, ktorého sa obžalovaná dopustila a za ktorý jej trest ukladal považuje za tragédiu, čo však v žiadnom prípade nezbavuje obžalovanú viny, avšak aj táto skutočnosť mala vplyv na výšku uloženého trestu. Čo sa týka obhajobou navrhovanej aplikácie materiálneho korektívu súd prvého stupňa skonštatoval, že vzhľadom na nenapraviteľný následok trestného činu, ktorým je smrť dieťaťa, nemožno hovoriť o nepatrnej závažnosti činu, čo vylučuje možnosť použitia materiálneho korektívu v prejednávanom prípade.

14. Odvolací súd v plnom rozsahu súhlasí s názorom prokurátora, že uložený peňažný trest je neprimerane mierny. Podľa odvolacieho súdu, tento trest nie je spôsobilý naplniť účel trestu ani z hľadiska tzv. individuálnej prevencie, ani z hľadiska tzv. generálnej prevencie. Je potrebné súhlasiť s prokurátorom, že obžalovaná počas konania nepriznala spáchanie trestného činu, ani ho úprimne neoľutovala.

15. To má za následok, že jej nebolo možné priznať poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, tak ako to urobil prvostupňový súd. Táto skutočnosť sa neprejavuje iba v smere formálnom, teda, že toto ustanovenie nemalo byť použité pri ukladaní trestu. Dôležitejšie je, že tento postoj obžalovanej svedčí o tom, že je na ňu potrebné pôsobiť prísnejším druhom trestu než peňažným trestom a to trestom odňatia slobody, ktorý by mal splniť najmä účel tzv. individuálnej prevencie, sledovaný v ustanovení § 34 ods. 1 Trestného zákona. Odvolací súd nijakým spôsobom nezľahčuje alebo neumenšuje význam osobnej ujmy, ktorá bola obžalovanej smrťou jej dieťaťa spôsobená. Uloženie trestu je však vyjadrením postihu zo strany spoločnosti, ktorý reflektuje závažnosť jej previnenia v rovine spoločenskej (nie osobnej) a reakciu naň. Uloženie trestu odňatia slobody, ktorého výkon je podmienenčne odložený na skúšobnú dobu v minimálnej výmere, z tohto pohľadu môže vytvoriť podmienky na výchovu obžalovanej k tomu, aby viedla riadny život a sekundárne súčasne iných odradí od páchania trestných činov, v tomto prípade zvýrazní potrebu a dôležitosť dodržiavať povinnosti uložených podľa zákona.

16. Preto odvolací súd vyhovel odvolaniu prokurátora, zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku odvolacieho súdu.

17. K obsahu prvostupňovému rozsudku je potrebné poznamenať, že tento obsahuje i výrok o vine obžalovanej, čo je chyba. Výrok o vine obžalovanej nadobudol právoplatnosť na základe rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 12.10.2021, č. k. 2T/42/2018-285. Proti tomuto rozsudku, vo výroku o vine, žiadna z oprávnených osôb nepodal odvolanie, odvolanie podal iba prokurátor a to proti výroku o treste, resp. o upustení od potrestania. Preto rozsudok okresného súdu, ktorý bol napadnutý týmto odvolaním prokurátora (rozsudok zo dňa 24.6.2022, č. k. 2T/42/2018-327), mal obsahovať, vo vzťahu k výroku o vine, iba odkaz na predchádzajúce rozhodnutie, v zmysle § 166 Trestného poriadku. Nakoľko však rozsudok bol napadnutý odvolaním iba proti výroku o treste, nebolo možné zrušiť nadbytočný výrok o vine obžalovanej v tomto odvolacom konaní.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.